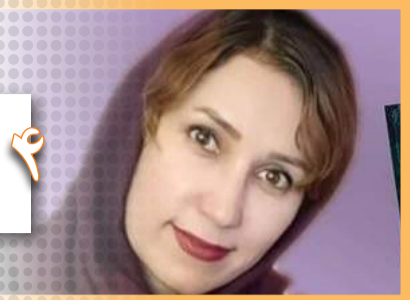
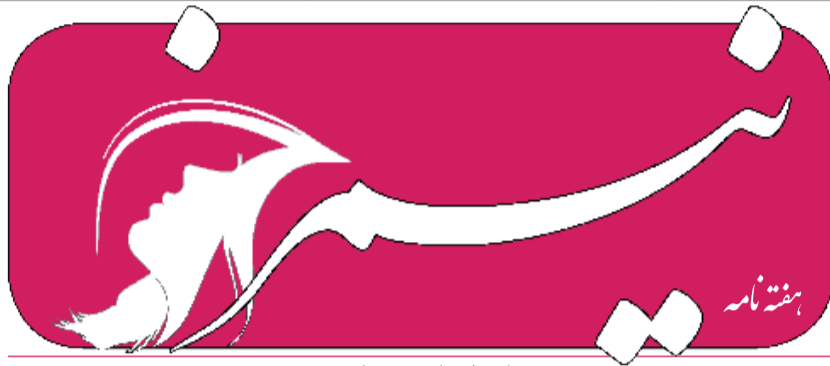

باران سجادی؛ شاعر و نویسنده

نگاهی کوتاه به تابوشکنی...

سال دوم
شماره ۶۵
دوشنبه
۱۹ قوس ۱۳۹۷
قیمت ۱۰ افغانی
Monday
December 10, 2018
Vol. 2
No. 65

این جا، چراغی روشن است

با گذشت زمان، به جای
سیاسی سازی کمک های
بشردوستانه، انسانی سازی
سیاست رخ خواهد داد.

آدری هپورن

رویکرد نیمه

وضعیت ناگوار حقوق بشر در افغانستان

چندین سال از آغاز فعالیت های حقوق بشری در افغانستان می گذرد. تغییرات ناشی از این فعالیت ها را نمی توان نادیده گرفت. اما پس از گذشت چندین سال، آنچه قابل بحث می باشد، وضعیت بد میلیون ها انسان آواره در گوشه و کنار افغانستان است. برخلاف تصور ایجاد شده در اذهان مردم که جامعه جهانی با فعالیت های بشردوستانه اش تغییر مثبت، مداوم و همه گانی ایجاد می کند، اما واقعیت این است که تا به هنوز مردم افغانستان از داشتن ابتدایی ترین حقوق انسانی شان محروم اند.

تأمین ابتدایی ترین حقوق انسانی که همانا حق زنده گی کردن، سرپناه، کار و آزادی های فردی و اجتماعی می باشد، هنوز در افغانستان نیاز به مبارزه و پی گیری دارد. جنگ و فرهنگ خشونت، مهم ترین عوامل نقض حقوق بشری می باشند. جنگ و خشونت ویرانی و آواره گی در پی دارد و حق هرنوع آزادی و داشتن یک زنده گی انسانی را از انسان ها سلب می کند.

با در نظر داشت این مسئله، اگر در راستای بهبودی وضع تلاش صورت بگیرد، در قدم نخست باید به مسوولین کم کار و عوامل محکم این معضل توجه صورت بگیرد. به صورت آشکارا؛ حکومت ما کم کار است و به عنوان دولتی برای ملت، به زنده گی شهروندان توجه چندانی ندارد. درون حکومت پر است از بزرگ ترین مافیاهای و نقض کننده گان حقوق بشر. خرید و فروش اسلحه به صورت غیرقانونی و قاچاق مواد مخدر به کمک کسانی صورت می گیرد که در تشکیلات دولت جا به جا شده هستند. از سوی دیگر، حامیان جهانی

ادامه در صفحه ۳...

حقوق بشر و قربانیان جنگ و صلح

صفحه ۳

تحلیل کمال علی نیری

فمینیسم با کدام مرد درستیز است؟

می گویند فمینیسم بنیاد خانواده و ازدواج را هدف گرفته است. می گویند فمینیسم می خواهد بین مرد و زن اختلاف بیاندازد. می گویند فمینیسم مردستیز است. می گویند فمینیسم زن و مرد را نسبت به هم بی اعتماد می کند و ده ها تعبیری منفی دیگر نیز از فمینیسم و رفتار فمینیست ها در جوامع سنتی را که وجود دارد.

این که فمینیسم بنیاد خانواده و ازدواج را هدف گرفته است، بلکه اما بنیاد خانواده و ازدواج سنتی را که در اکثر جوامع،

حتا جوامع غربی، رایج است و به عنوان نرْم پذیرفته شده است. فمینیسم خانواده ای می خواهد که در آن زن و مرد از حقوق یکسان برخوردار باشند. فمینیسم خانواده ای می خواهد که اگر یکی از والدین را داشت هم خانواده محسوب شود و کسی به فکر

«کامل کردن» آن نباشد.

فمینیسم تبعیضی را می بیند که بین زن و مرد توسط سیستم مردسالار به وجود آمده است؛ بنابراین فمینیسم آن را به هر دو گوش زد می کند. این تبعیض از پایه ترین حقوق انسانی بین این دو موجود وجود

ادامه در صفحه ۲...

پیشرفت حلزونی در مسیر برابری جنسیتی

گزارش کمال مریم حسین خواه

این کنفرانس سالانه به ابتکار شورای اروپا برگزار می شود، و امسال موضوعات اصلی آن «مشارکت عمومی، سیاسی و اقتصادی زنان» و «مبارزه با خشونت علیه زنان با توجه به جنبش #من هم» بود.

بیش از دو هزار تن از فعالان مدنی و دانش جویان از ۶۰ کشور جهان، و شمار زیادی از سیاستمداران عالی رتبه از جمله وزرای کشورهای اسپانیا، فرانسه و بلژیک در این کنفرانس شرکت داشتند.

دولورس دلگادو، وزیر دادگستری اسپانیا یکی از این سیاستمداران بود که در سخنانش بر لزوم توجه بیشتر به حضور برابر زنان تأکید کرد. او گفت حتا اسپانیا، که از ۱۷ وزیر کابینه آن ۱۱ تن زن هستند، فقط سه درصد قاضی زن دارد، و با این که ۶۳

ادامه در صفحه ۲...

«مجمع جهانی دموکراسی» که هر سال با شرکت مقامات تصمیم ساز سیاسی و فعالان مدنی برگزار می شود، فرصتی برای بحث و گفت و گو و یافتن راه کارهایی برای چالش های پیش روی دموکراسی در سراسر جهان است. امسال (۲۰۱۸ میلادی) موضوعات اصلی این مجمع «مشارکت عمومی، سیاسی و اقتصادی زنان» و «مبارزه با خشونت علیه زنان با توجه به جنبش #من هم (MeToo)» بود.

این جمع بندی و هشدار تری مورفی، رییس اجرایی موسسه ی برابری جنسیتی اروپا، در آغاز «مجمع جهانی دموکراسی» در استاسبورگ بود که هفته ی گذشته برگزار شد.

پیشرفت حلزونی در مسیر برابری جنسیتی

منجر به تغییراتی در حوزه‌ی برابری جنسیتی و مبارزه با خشونت علیه زنان شده در این کنفرانس دعوت داشتند. یکی از این مدعوین شیوری آیتو، روزنامه‌نگار ژاپنی بود که خودش قربانی تجاوز جنسی بوده، و بعد از آن فعالیت در زمینه‌ی خشونت‌های جنسی علیه زنان را شروع کرده است.

این روزنامه‌نگار، تجاویزی که به او شد و اتفاقات بعدی را به مثابه‌ی یک سفر دشوار توصیف کرد و گفت چیزی که پس از این تجاوز او را تکان داد آگاه شدنش از میزان خشونت در جامعه و بی‌تفاوتی نسبت به آن بود. او گفت: «من در ژاپن بزرگ شدم و فکر می‌کنم همیشه در معرض خشونت جنسی بودم اما در ژاپن حمایتی از قربانیان خشونت‌های جنسی وجود ندارد. وقتی به من تجاوز شد، برای ثبت شکایت پیش پلیس رفتم، اما پلیس گفت تو نمی‌توانی شکایت کنی چون تجاوزی که ادعا می‌کنی در محیط بسته بوده و کسی نمی‌تواند شهادت بدهد. من به عنوان یک روزنامه‌نگار باورم نمی‌شد. بالاخره توانستم شواهدی از دوربین‌های مدار بسته محل و تاکسی و چیزهایی مثل این به پلیس ارائه کنم. اما نهایتاً تا با وجود این شواهد، پرونده‌ی من بسته شد و مقامات مسوول پی‌گیری نکردند.»

شیوری آیتو، پس از این بی‌تفاوتی دستگاه قضایی دست از پی‌گیری ماجرا برداشت و موضوع را در رسانه‌ها مطرح کرد اما تا زمانی که این مسئله در روزنامه‌ی نیویورک تایمز منتشر نشد، وضعیت پی‌گیری پرونده‌اش هیچ پیشرفتی نداشت. توصیه‌ی او این بود که اگر طرح موضوع در سطح محلی کار را پیش نمی‌برد، باید از ابزارهای بین‌المللی استفاده کرد.

این تجربه اما به آسانی به دست نیامد و این روزنامه‌نگار جوان در پی این پی‌گیری‌هایش، بارها تهدید به مرگ شد. او برای مدتی به زنده‌گی پنهانی روی آورد و سرانجام ژاپن را ترک کرد که در لندن ساکن شود. نتیجه‌ی این ممارست اما موفقیت‌آمیز بود و منجر به تغییر قوانین تجاوز در ژاپن شد.

«مجمع جهانی دموکراسی» که هر ساله با شرکت مقامات تصمیم‌ساز سیاسی و فعالان مدنی برگزار می‌شود، فرصتی برای بحث و گفت‌وگو و یافتن راه‌کارهایی برای چالش‌های پیش روی دموکراسی در سراسر جهان است. این کنفرانس سالانه را «شورای اروپا» در استراسبورگ فرانسه برگزار می‌کند. شورای اروپا در سال ۱۳۲۸ خورشیدی با هدف گسترش مردم‌سالاری، حقوق بشر و حکومت قانون تشکیل شده و متشکل از نمایندگان ۴۸ کشور اروپایی است.

آزارهای جنسی ندارند و هزینه‌ای که خشونت علیه زنان بر دوش جامعه می‌گذارد، فقط در اروپا، دو میلیون یورو در ساعت برآورد شده است. بین ۲۰ تا ۲۴ درصد زنان در زنده‌گی‌شان خشونت را تجربه کرده‌اند و خشونت علیه زنان محدود به یک منطقه‌ی جغرافیایی یا طبقه اجتماعی خاص نیست و هر زنی می‌تواند در معرض آن باشد. به گفته‌ی او: «ما باید روایت غالب درباره‌ی خشونت علیه زنان را تغییر دهیم. قربانی خشونت نباید

«زنان ساکت نیستند، فقط مردان ما را نمی‌شنوند. باید صدای زنان، وقتی که می‌خواهند درباره‌ی موضوعات دیگری به غیر از برابری جنسیتی صحبت می‌کنند هم شنیده شود.»

و بر اهمیت حضور زنان در عرصه‌های عمومی نیز تأکید گذاشت: «ما باید مطمئن شویم که نه فقط درهای جامعه و بازار کار را به روی زنان باز می‌کنیم، بلکه فراهم بودن فضایی امن و محافظت شده برای آنان را

این روزنامه‌نگار، تجاویزی که به او شد و اتفاقات بعدی را به مثابه‌ی یک سفر دشوار توصیف کرد و گفت چیزی که پس از این تجاوز او را تکان داد آگاه شدنش از میزان خشونت در جامعه و بی‌تفاوتی نسبت به آن بود. او گفت: «من در ژاپن بزرگ شدم و فکر می‌کنم همیشه در معرض خشونت جنسی بودم اما در ژاپن حمایتی از قربانیان خشونت‌های جنسی وجود ندارد. وقتی به من تجاوز شد، برای ثبت شکایت پیش پلیس رفتم، اما پلیس گفت تو نمی‌توانی شکایت کنی چون تجاوزی که ادعا می‌کنی در محیط بسته بوده و کسی نمی‌تواند شهادت بدهد. من به عنوان یک روزنامه‌نگار باورم نمی‌شد. بالاخره توانستم شواهدی از دوربین‌های مدار بسته محل و تاکسی و چیزهایی مثل این به پلیس ارائه کنم. اما نهایتاً تا با وجود این شواهد، پرونده‌ی من بسته شد و مقامات مسوول پی‌گیری نکردند.»

از آن چه برسرش آمده شرمگین باشد. شرم خشونت بر عهده‌ی مرتکب آن است.»

رزماری مک‌کارنی، نماینده‌ی کانادا در سازمان ملل متحد از دیگر سیاستمدارانی بود که به خشونت علیه زنان پرداخت. به اعتقاد او: «کلید مبارزه با خشونت علیه زنان، پیش‌گیری است و همه چیز با آموزش کودکان درباره‌ی برابری جنسیتی آغاز می‌شود.» مک‌کارنی که نویسنده‌ی کتاب کودکان هم هست، تأکید کرد که کودکان باید از سن خیلی کم در مدرسه درباره‌ی برابری جنسیتی آموزش ببینند چرا که در این سن، آموزش سریع‌تر نتیجه می‌دهد و شخصیت آن‌ها را شکل می‌دهد.»

علاوه بر سیاستمداران و تصمیم‌سازان، فعالان مدنی و روزنامه‌نگارانی هم که نتیجه‌ی فعالیت‌هایشان

به تو خواهیم بخشید.

«و شب و دوباره شب/ لیلیا صراحت روشنی»

در نخستین قدم‌هایی که زنان در شعر برداشتند بیش‌تر با زبانی محافظه‌کارانه و سنتی به خوانش شعر می‌پرداختند. زبانی که از یک‌طرف از سلطه‌ی نگاه مردانه بیرون آمده بود و از طرفی دیگر از تجربه کافی برای سنت‌شکنی و تابوشکنی برخوردار نبودند. روایت‌های این‌گونه تا حدی در ساخت شعر نو توانسته به واگویی خواهش‌های فردی بپردازد و زمزمه‌های زنانه از عشق و خواستن را آواز کنند. این دست شعرها مسیر را برای نسل‌های آینده باز کرده و زمینه‌ی سرایش را با تأکید بیش‌تر بر فردیت فراهم کردند. شاعرانی چون لیلیا صراحت روشنی، حمیرا نکبت دستگیرزاده، بهار سعید و شفیقه یارقین نخستین گام‌ها را در این مسیر پرخطر و نو برداشتند که باید قدردان تلاش‌شان بود...

ادامه دارد

درصد دادستان‌ها زنان هستند، اما این زنان دادستان مقام‌های بالایی ندارند.

وزیر دادگستری اسپانیا گفت شروع مبارزه‌ی فمینیستی را تأثیرگذاری بر سیاست می‌داند، و ادامه داد: «وقتی یک زن پا به دنیای سیاست می‌گذارد، زنده‌گی‌اش تغییر می‌کند و وقتی زنان زیادی وارد میدان سیاست می‌شوند، سیاست است که تغییر می‌کند.»

مارلین شیپا، وزیر امور زنان و برابری جنسیتی فرانسه هم، که یکی از سخنرانان اصلی این کنفرانس بود، بر لزوم مشارکت برابر زنان در سیاست تأکید کرد. او گفت زنان اقلیت نیستند و ما ۵۲ درصد جمعیت جهان را داریم که در واقع اکثریتی است که مورد تبعیض قرار گرفته است، و اضافه کرد: «با این حساب، تقاضای حضور ۵۰ درصدی از سوی زنان، بسیار فزاینده است و ما زنان قاعدتن باید حضوری ۵۲ درصدی بخواهیم.»

او همچنین با اشاره به این‌که زنان تشویق می‌شوند که یک‌دیگر را به عنوان رقیب ببینند، گفت که ما باید این رقابت را به یک همبستگی تبدیل کنیم.

فیلیپ مویترز، وزیر کار، اقتصاد، نوآوری و ورزش بلژیک قبل از هرچیز از این‌که در سال ۲۰۱۸ هم‌چنان باید کنفرانسی درباره‌ی لزوم برابری جنسیتی برگزار شود، ابراز تأسف کرد و گفت که خیلی پیش‌تر از این باید به برابری جنسیتی رسیده بودیم. از دیدگاه او هیچ راه‌حل ساده‌ای برای رسیدن به برابری جنسیتی وجود ندارد و ما نیازمند یک تغییر رادیکال در فرهنگ عمومی برای مقابله با تعصبات هستیم.

وزیر کابینه‌ی بلژیک با تأکید بر این‌که برابری جنسیتی یک مبارزه‌ی هر روزه و دائمی است، گفت که نه تنها قوانین، بلکه حتا زبان و گفتار ما نیز باید در راستای این برابری تغییر کند. به گفته‌ی او: «در دنیای امروز، ممکن است که به طور نظری حقوق برابر داشته باشیم اما در عمل، فرصت‌های برابر نداریم.» او در ادامه به شرایط نابرابری که منتهی به فرصت‌های نابرابر می‌شوند اشاره کرد و مثال زد: «غلب مردان وقتی که ۶۰ درصد از شرایط خواسته شده در فرم استخدام را داشته باشند برای آن درخواست می‌دهند اما زنان تا وقتی ۱۰۰ درصد آن شرایط را نداشته باشند، خود

را مناسب نمی‌دانند و درخواست استخدام نمی‌دهند.» زنان ساکت نیستند، مردان گوش نمی‌کنند شنیده نشدن صدای زنان و توجیه تبعیض علیه زنان با ابزارهای مذهبی، موضوع سخنان فرح خان، مدیر دفتر حمایت و آموزش درباره‌ی خشونت جنسی در دانشگاه رابرسون کانادا بود.

به گفته‌ی او، که دو دهه سابقه‌ی کار در زمینه‌ی برابری جنسیتی و مبارزه با خشونت علیه زنان دارد، مردم از مذهب برای توجیه مردسالاری‌شان استفاده می‌کنند اما مشکل مذهب نیست، بلکه تفسیر مردان صاحب قدرت از مذهب است. فرح خان گفت: «ما باید حکومت‌های مردسالاری را که از دین برای توجیه تبعیض علیه زنان استفاده می‌کنند به چالش بکشیم.»

او به کلیشه‌ی ساکت بودن زنان اشاره کرد و گفت:

ادامه از صفحه ۴...

نگاهی کوتاه به تابوشکنی...

همراه نبوده‌است، بلکه بیش‌تر دنباله‌رو جریان‌های ادبی بودند که در ایران به ثمر رسیده و تجربه شده بودند. همان‌طور که در تاریخ ادبیات، زنان کم‌تر فرصت پرداختن به شعر را داشتند در شرایط معاصر نیز این وضعیت ادامه یافته و تعداد بسیار کمی از بانوان کشور توانستند به هنر و ادبیات توجه کنند.

چه کسی می‌داند؟

چه کسی می‌داند؟

دست‌هام - این دو نیاز گرم -

چقدر در تب تنهایی خود می‌سوزد

تو اگر باز آیی

من کبوترهای عشق - دست‌انم - را

اعتصامی بیش‌تر به عناصر مردانه و زیبایی شناسی مسلط آن در شعر توجه داشته تا وجه زنانه‌ی شعر. اما شعر نو توانست پتانسیل‌های مختلفی را در بطن خود هضم کند و با باروری خویش، شکل کامل‌تری از شعر را عرضه کند، فروغ فرخزاد با وارد کردن عناصر زنانه و تابوشکنی تابوهای مردانه‌ای که گرداگرد زن نوعی را فراگرفته بود، توانست نقطه‌ی آغازی برای هویت‌بخشی به شعر توسط زنان شود. مخصوصن مجموعه‌های اول فروغ مانند دیوار، اسیر و عصیان بیش از پیش به لحاظ مفهومی به تابوشکنی پرداخته است.

نوگرایی در افغانستان خیلی با فرم‌گرایی و نوآوری

ادامه از صفحه ۱...

فمینیسم با کدام...

دارد، چون بعضی نمی‌خواهند آن را ببینند، انگشتی را که به آن اشاره می‌کنند، پس می‌زنند.

فمینیسم «مردستیز» است، البته در صورتی که مفهوم رایج «مرد» در جامعه فقط در حد یک موجود «نر» «زن‌ستیز» باشد که به کمک قانون و جامعه مردسالار زن را زندانی، برده و ملک خود کرده و او را فراتر از قالب مادر و همسر نمی‌بیند.

این قانون مردسالار است که زن و مرد را به هم بی‌اعتماد می‌کند، نه فمینیسم که برای برابری دو انسان می‌اندیشد و مبارزه می‌کند. در جوامع سنت‌گرا که مطابق با آیین رفتاری گذشته زنده‌گی می‌کنند و تصور برابری انسان‌ها را ناممکن می‌پندارند، زن به محض این‌که به عقد ازدواج مرد درمی‌آید به طور بالقوه و بالفعل بخش بزرگی از حقوق اولیه انسانی خود را از دست می‌دهد و تمام این حقوق به مرد واگذار می‌شود تا طبق میل خود تصمیم بگیرد با او چگونه رفتار کند. آیا اعتماد کردن در چنین شرایطی منطقی است؟ آیا عادلانه است کسی در بدو زنده‌گی مشترک با انسانی که به او عشق می‌ورزد ذهنش در گیر چنین بی‌اعتمادی باشد؟ آیا فمینیسم مسوول این بی‌اعتمادی است یا قانون رفتاری انسان‌هایی که حقوق مالکیت زن چنین نادیده می‌گیرد؟

مزارش

ک. حسین احمدی

حقوق بشر و قربانیان جنگ و صلح

جددگیسو

ک. کاوه جبران

مادر غمی بزرگ دلم را گرفته است
تقدیر شوم من پی خوبی نرفته است
تو قصد - سیلی که زدی - رانداشتی
از من تو انتظار بدی رانداشتی
می خواستی که سایه‌ی روی سرت شوم
فرزند نیک سیرت و نام آورت شوم
می خواستی که مرد بزرگی شوم، نشد
بُرندۀ مثل پنجه‌ی گرگی شوم، نشد
مادر! ببخش، چون همۀ ما اشتباه بود
کوه بزرگ ذهن تو هم مشت کاه بود
من مرد روزگار خودم هم نمی شوم
پی برده‌ام به این که من آدم نمی شوم
من خسته از تمام جهان، خسته از خودم
آخر به سیم آخر این زنده‌گی زدم
مادر! گپی برای من از زنده‌گی نگو
دیگر نیاز نیست به تحقیق و جست‌وجو
من مو به مو تمام جهان را شناختم
یعنی که دردهای کلان را شناختم
یعنی جهان و سکس و شرابش دروغ بود
اندیشه‌های خوب و خرابش دروغ بود
سر بر هزار مسئله و ماجرا زدم
بر هر چه شعر و فلسفه شد پشت پا زدم
باز آمدم که قصه‌ی دیو و پری کنی
افسانه‌های بچه‌ی کاکل زری کنی
باز آمدم که باز نصیحت کنی مرا
وقتی که شیطنت بکنم لت کنی مرا
چیزی به آن نصیحت خوبت نمی‌رسد
دردی به درد سیلی و چوبت نمی‌رسد
باز آمدم که پیش تو راحت شوم کمی
پندی بده مرا که خجالت شوم کمی
آغوش تو حقیقت دنیا و زنده‌گی ست
این زنده‌گی بدون تو دنیای گنده‌گی ست

● ادامه از صفحه اول

ادامه روی کرد **رویکرد نیمه‌ت...**

وضعیت ناگوار...

حقوق بشر در افغانستان نیز جدا از این مسئله نیست. شاید تعداد بسیار اندک، تلاش جدی در راستای حل این معضل انجام داده باشند، اما به صورت مشخص اکثریت از کارکنان و ناظران حقوق بشر در افغانستان انتخاب شده از درون همین مردمی است که یک دست شان در کاسه قانون و دست دیگرشان آغشته به بزرگ‌ترین جنایات ضد بشری است. بنابراین، با ازدیاد نقض حقوق بشر در افغانستان، زنده‌گی هزاران انسان در خطر است. اما به صورت مشخص قربانیان همیشه‌گی جنگ و خشونت زنان و کودکان این سرزمین بوده و بنابراین، مسوولین و آن‌های که به صورت داوطلبانه فعالیت‌های حقوق بشری انجام می‌دهند، باید این مسئله را جدی بگیرند.

شان را پیدا کنند، مجبور می‌شوند کارهای شاقه را انجام دهند». نه تنها این، بلکه کودکان و زنان در معرض جدی‌ترین خشونت‌ی قرار دارد که رسیده‌گی به پرونده‌های این تیپ قربانیان کار نهادهای عدلی و قضایی را سخت‌تر و برنامه‌های دولت را نیازمند تغییر فرهنگ اجتماعی و بهبود رفتارهای خشونت‌آمیز باقی بگذارد. خانم سمر در این برنامه گفت که کودکان در کنار دیگر آسیب‌پذیری‌ها و محرومیت‌های زنده‌گی شان از آزار و اذیت و تجاوز جنسی نیز رنج می‌برند و تداوم جنگ بر شمار کودکان فقیر، وابسته و آسیب‌پذیر افزوده است. او افزود، با وجودی این که بچه‌بازی در افغانستان جرم‌انگاری شده ولی هنوز هم کسانی هستند که این عمل را انجام می‌دهند ولی مورد پی‌گرد قانونی قرار نمی‌گیرند.

مسئله‌ی دیگری که باعث شده تا نهادهای حامی حقوق بشر در افغانستان از وضعیت حقوق انسان‌های این سرزمین به ویژه از وضع حال و آینده‌ی کودکان ابراز نگرانی کند این است که با وجود کمپاین‌های سراسری در سطح کشور، هنوز هم مرض پولیو سبب معلولیت اطفال می‌شود و صدها هزار معلول کشور هنوز هم از دسترسی به حقوق شان محروم هستند.

رئیس کمیسیون حقوق بشر می‌گوید که «حکومت برای رسیده‌گی به آنان اقدامات جدی نکرده است و ما از وضعیت حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت جسمی و ذهنی بسیار نگران هستیم ولی ما هیچ‌گونه تضمینات اجتماعی برای آن‌ها نداریم». بازتاب حقوق زنان در برنامه امسال حقوق بشر، مثل دیگر بخش‌ها و مسایل حقوق بشری در افغانستان، نگران کننده است که زنان هنوز از کرامت انسانی برخوردار نیستند و به حقوق آن‌ها احترام نمی‌شود. عدم دسترسی به خدمات صحتی و آموزشی از نگرانی‌های دیگری بود که داکتر سمر به آن اشاره کرد و گفت که «کودکان و زنان در مناطق ناامن به خاطر فعالیت گروه‌های مسلح مخالف دولت، نمی‌توانند به مکتب بروند و همچنین شماری از مردم کشور از دسترسی به خدمات صحتی نیز محروم اند».

با این همه، اگر دولت بخواهد حقوق بشر را تامین کند از راه تطبیق قانون و عدالت خواهد بود، اما رئیس کمیسیون حقوق بشر در هفتادمین سالروز تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر گفت که «عدالت در افغانستان خرید و فروش می‌شود» و همین موضوع باعث شده است که اکثریت قربانیان جنگ و خشونت و آنانی که حقوق بشری شان پایمال شده است، به عدالت دسترسی پیدا نکنند.

مدت دو هفته قبل کمپاین ۱۶ روزه‌ی جهت ترویج کاهش خشونت علیه زنان توسط نهادهای مختلف دولتی به راه افتاده بود که از آن جمله کمیسیون مستقل حقوق بشر نیز از نهادهای اصلی حامی و بنیان‌گذار این روند کمپاین منع خشونت علیه زنان به شمار می‌رود.

وزارت اطلاعات و فرهنگ و وزارت امور زنان بارها تاکید کرده است که خشونت علیه زنان در افغانستان در سطوح گسترده صورت می‌گیرد و کمیسیون حقوق بشر نیز می‌گوید که خشونت علیه زنان در افغانستان یک امر معمول پنداشته می‌شود. در حالی که شماری از زنان تلاش دارند تا با ورود به دنیای تجارت و اقتصاد برای مالکیت اقتصاد خصوصی و اداره کردن سکتورهای اقتصادی دولت گام بردارند؛ اما در متن جامعه، «هنوز هم زن به عنوان ملکیت مردان پنداشته می‌شود و مردم فکر می‌کنند که زن ناموس است و کسی حق ندارد در امور خانواده و ناموس‌داری مداخله کند». خانم سمر این حرف‌ها را در حالی بیان می‌کند که پندارهای حاکم بر جامعه سنتی افغانستان سبب ادامه خشونت علیه زنان شده است.

بحث کاملن در هم تنیده است که حقوق بشر ایجاب می‌کند تا انسان‌ها در فضای صلح زنده‌گی کنند و فضای صلح بستری برای رعایت حقوق بشر است». در مورد نگرانی‌ها از قربانی شدن ارزش‌های حقوق بشری و حقوق قربانیان جنگ در صلح، آقای دانش گفت که این نگرانی نیز وجود دارد که «حقوق بشر قربانی صلح» شود ولی در طرح حکومت افغانستان بر حفظ حقوق بشر و حقوق اساسی شهروندان تاکید شده است.

اما خانم سمر با اشاره به تلفات ملکی ابراز نگرانی کرد و گفت که مردم افغانستان هنوز هم قربانی جنگ بین حکومت و گروه‌های مخالف مسلح دولت می‌شوند. در سال جاری آمار تلفات افراد ملکی نسبت به سال گذشته بیش‌تر شده و این موضوع به یک نگرانی جدی برای کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

تبدیل شده است. البته این اولین بار نیست که کمیسیون حقوق بشر نگران جان افراد ملکی در افغانستان است، بلکه بیش از چهار سال است که افغانستان درگیر یک جنگ متداوم و سراسری است که از جنگ سرد شروع و در چارچوب جنگ تروریسم بین‌المللی ادامه یافته است. عمل‌کرد بی‌رحمانه‌ی گروه‌های تروریستی که در مخالفت با حکومت می‌جنگند، اساسی‌ترین عامل نگرانی این نهاد است. خانم سمر می‌گوید: وارد کردن تلفات بر افراد ملکی، تخطی از قوانین بشردوستانه بین‌المللی است و جز جرایم جنگی و جرایم ضد بشری می‌باشد.

اما به نظر می‌رسد که گروه‌های درگیر جنگ بر قوانین بشردوستانه نیز چندان ارزشی قابل نیستند و در هنگام صلح سیاسی این مسایل نیز ممکن است از فهرست مکافات و مجازات جا بماند؛ زیرا عدالت انتقالی در افغانستان مبحث مهمی است که هنوز در تطبیق آن دولت کامیاب نشده است؛ از همین رو کمیسیون حقوق بشر نگران بخشیده شدن جرایم ضد بشری این گروه‌ها است و رئیس این کمیسیون تاکید می‌کند که «تلفات ملکی جرایمی نیست که حکومت‌ها صلاحیت بخشش آن را داشته باشد».

این در حالی است که هزارها انسان در جنگ‌های مختلف در افغانستان قربانی شده اند ولی اکثریت این پرونده‌ها در میزان عدالت گذاشته نشده است. خانم داکتر سیماسمر با یادآوری از قربانیان جنگ تاکید کرد: «حتا این نگرانی وجود دارد که قربانیان جنگ فراموش شوند. در هیچ برنامه‌ی دولتی‌ای قربانیان شامل نیست، خانواده‌ها، زنان و کودکان قربانیان با مشکلات جدی مواجه‌اند».

او افزود که قربانیان جنگ و خشونت به دلیل این که عدالت در قبال آن‌ها تامین نمی‌شود با مشکلات جدی روانی مواجه می‌شوند و حتا گاهی دست به خودکشی و انتقام می‌زنند که این امر برای سلامت و آینده‌ی جامعه یک تهدید ناگوار است. اما به نظر می‌رسد که تنها جنگ نیست که از مردم قربانی می‌گیرد و دولت نیز در تامین عدالت برای آنان دچار کوتاهی می‌شود؛ بلکه زنان و کودکان از آدرس خشونت و فرهنگ‌های ناپسند اجتماعی هنوز هم قربانی بزرگی می‌پردازند.

رئیس کمیسیون حقوق بشر افغانستان می‌گوید: «هنوز هم کودکان در سراسر افغانستان از حقوق شان محروم هستند و برای این‌که نان خوردن روزمره‌ی

هفتاد سال قبل اعلامیه جهانی حقوق بشر به تصویب رسیده، اما این روزها در مناطق مختلف دنیا میلیون‌ها انسان از ابتدایی‌ترین و طبیعی‌ترین حق خود (حق زنده‌گی کردن) محروم اند و قربانی خشونت‌هایی هستند که شاید در آفرینش آن هیچ نقشی نداشته اند. در افغانستان نیز، کمیسیون مستقل حقوق بشر، هفتادمین سالروز تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر و بیست و پنجمین سالروز تصویب برنامه عمل کنفرانس وینا و اصول نامه پاریس را در حالی گرامی داشت کرد که هنوز ملت افغانستان امنیت جان شان تامین نیست و آمار قربانیان ملکی همه ساله رو به افزایش است. این برنامه در روز سه‌شنبه، ۱۳ قوس ۱۳۹۷ خورشیدی، در دفتر مرکزی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در کابل برگزار شد.

در این برنامه، سرور دانش معاون دوم رئیس جمهور،

داکتر سیماسمر رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر، محمد فرید حمیدی دادستان کل، ریچارد دوید بنت رئیس حقوق بشر یوناما و نماینده دفتر کمیشنری عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر، جکوب نلسن معاون سفارت دنمارک و روبرت وایت معاون حقوق بشر یوناما سخنرانی کردند و وضعیت حقوق بشر در افغانستان و جهان را تحلیل و بررسی کردند.

آن چه را که داکتر سیماسمر رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در این برنامه مطرح کرد، همه نشانه‌ها، بلکه واقعیت جدی و تأمل‌برانگیز در مورد نگرانی‌ها از ادامه نقض حقوق بشر در افغانستان بود. خانم سیماسمر در این برنامه گفت: «هرچند در شانزده سال اخیر دست‌آورد‌های زیادی در عرصه آموزش، حمایت، نظارت و تعمیم حقوق بشر به دست آمده است ولی هنوز هم نگرانی‌هایی جدی در مورد نقض حقوق بشر در افغانستان وجود دارد».

اکنون جدا از مسایل عادی و مسایل نقض حقوق بشری که در گذشته وجود داشته و نگرانی‌ها از تشدید و تداوم آن‌ها نیز ابراز می‌شود، پروسه صلح با گروه‌های مخالف حکومت شبیه طالبان نیز نهادهای حامی حقوق بشر را نگران کرده است که در صورت توافق به صلح سیاسی میان دو طرف، مشکل حقوق بشر چه خواهد شد؟

در حالی که این روزها گفت‌وگوهای صلح در سطوح ملی و بین‌المللی برای کشاندن طالبان به میز مذاکره و توافق به یک صلح سیاسی جریان دارد، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر می‌گوید که «قطع جنگ» به معنای صلح نیست و باید صلح اجتماعی برقرار شود که در هردو صورت زنان در این پروسه اشتراک «معنادار» داشته باشند و گرنه این روند صلح نه، بلکه خودفریبی بیش نیست؛ زیرا صلح در صورتی پایدار خواهد بود که عدالت در آن در نظر گرفته شود و فرهنگ معافیت باعث نشود تا حقوق بشر قربانی جنگ و صلح گردد.

اما دیدگاه حکومت نسبت به این مواردی که حقوق بشر نقض می‌شود و نگرانی‌ها وجود دارد، چیست؟ سرور دانش معاون دوم رئیس جمهور افغانستان در همین برنامه (هفتادمین سالروز تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر) با اشاره به پیشینه و ضرورت تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر گفت که این اعلامیه سبب شد تا کرامت انسانی و برابری انسان‌ها به رسمیت شناخته شود.

معاون رئیس جمهور افزود که «صلح و حقوق بشر دو

نگاهی کوتاه به تابوشکنی در شعر معاصر زنان افغانستان

تحلیل
کتابی گل شریفی
قسمت اول

تابوها امر ثابت و مشخصی نیستند و بر اساس تنوع فرهنگی و دینی، کاملن متغیر و نسبی می باشند

ساختار شعر به زبان، تصویر، پرداخت، روایت، مفاهیم و فرم آن‌ها شکل داده است. در نتیجه برای شناخت این تابوها باید به زوایای پنهان شعر وارد شد و از چگونه‌گی تأثیرگذاری آن روایت کرد.

در جریان‌های ادبی بعد از نیمه مخصوص در حوزه افغانستان، تغییرات بسیاری در شعر پدید آمده است. این تغییرات بیش از هر چیزی مدیون نوآوری‌های نیمه و همچنین فروغ فرخزاد است که توانستند ساختار سنتی و مردانه‌ی شعر پارسی را برای ورود دیدگاه‌های جدید دگرگون کنند. تغییرات

ساختار شعر منجر به شکستن تابوهای سنتی و اسلامی شده که برای آن هزینه‌های اجتماعی بسیاری برای شاعران زن در جامعه افغانستانی به بار آورده است.

تغییرات مورد نظر در بخش‌های مختلف در دوره‌های زمانی مختلف صورت گرفته است که تلاش شده با در نظر گرفتن تنوع زمانی، مکانی و فرهنگی به آن پرداخته شود. مهم‌ترین ویژگی شعر، فرم آن است. فرم در واقع نحوه‌ی قرار گرفتن عناصر مختلف شعر و همچنین چگونه‌گی تأثیر آن‌ها بر یکدیگر گفته می‌شود که در کل به آن

بافت، ساخت و فرم متمایزی می‌دهد. مردسالاری در جامعه شرقی به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی مفهومی بر بافت و فرم شعر تأثیر داشته و فرم آن را مردانه ساخته است. قطعیتی که در قالب‌های شعر پارسی مانند قصیده، مثنوی و حتا غزل وجود دارد از همین ویژگی منتج شده است. ویژگی مردانه‌ای که زیبایی‌شناسی خاص، آن را به دوش می‌کشد. تدوام این قالب‌ها تا زمان شعر نو جریان مسلط شعر پارسی بوده است. ذوق مردانه حتا در آفرینش‌های زنان شاعر نیز به‌عنوان امر مسلط حفظ شده است. شاعرانی چون رابعه بلخی، مستوره، مخفی و حتا پروین ... ادامه در صفحه ۲...

با آن ارتباط برقرار کرد. مفروضات لایزال ممنوعه زیربنای ساخت فکری و فرهنگی قلم‌داد می‌شود که بقای آن دوام ساختار مورد نظر را تضمین می‌کند. تابو بیش از هر چیز در تولیدات فرهنگی و ادبی جوامع خود را به‌عنوان خصیصه‌های آن جوامع نشان داده است. در جامعه‌ی پارسی‌زبانان، شعر بیش از دیگر کالاهای فرهنگی فرصت هضم این ویژگی را در لایه‌های مختلف خود داشته است. بنابراین با بررسی و شناخت شعر و راه یافتن به

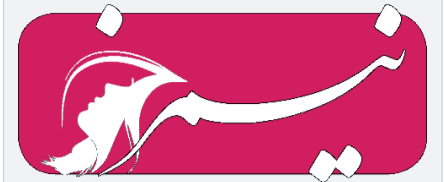
مردسالاری در جامعه شرقی به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی مفهومی بر بافت و فرم شعر تأثیر داشته و فرم آن را مردانه ساخته است، قطعیتی که در قالب‌های شعر پارسی مانند قصیده، مثنوی و حتا غزل وجود دارد از همین ویژگی منتج شده است، ویژگی مردانه‌ای که زیبایی‌شناسی خاص، آن را به دوش می‌کشد. تدوام این قالب‌ها تا زمان شعر نو جریان مسلط شعر پارسی بوده است، ذوق مردانه حتا در آفرینش‌های زنان شاعر نیز به‌عنوان امر مسلط حفظ شده است. شاعرانی چون رابعه بلخی، مستوره، مخفی و حتا پروین اعتصامی بیش‌تر به عناصر مردانه و زیبایی‌شناسی مسلط آن در شعر توجه داشته تا وجه زنانه‌ی شعر.

درون آن می‌توان به بازماندگی تابوهای موجود در شعر پرداخت. شعر مانند هر کالای فرهنگی دیگر مملو از خصایص و ویژگی‌های ادبی، فرهنگی و اجتماعی جامعه خویش است. جامعه شرقی و اسلامی که شعر در آن به بار آمده است، ویژگی‌هایی چون مردسالاری، پدرسالاری، غیرت، وطن پرستی، تعصبات قومی و زبانی و... را در لایه‌های مختلف خویش به‌صورت تابوهای اجتماعی، فرهنگی و ارزشی به تصویر کشیده است. این تابوها قسمتی از زیبایی‌شناسی شعر کلاسیک فارسی محسوب می‌شده است. زیبایی‌شناسی که در

تابو در جوامع شرقی از دیر باز جزئی از فرهنگ و سنت‌های آن به شمار می‌رفته است، این ویژگی در تاروپود این جوامع شکل گرفته و بخشی از هویت آن شده است. اهمیت این ویژگی در دوران معاصر با مطرح شدن پدیده‌ی مدرنیسم بیش‌تر قابل مشاهده است.

تابوها امر ثابت و مشخصی نیستند و بر اساس تنوع فرهنگی و دینی، کاملن متغیر و نسبی می‌باشند. بنابراین شناخت تابوهای هر جامعه نیازمند شناخت

ویژگی‌های فرهنگی، مذهبی و اجتماعی آن است. نحوه‌ی شکل‌گیری تابوها با تغییرات تمدنی و سیاسی رابطه‌ی مستقیم دارد. انقلاب‌های سیاسی که منجر به دگرگونی ساختارهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی شده در واقع تابوهای یک جامعه را نابود و تابوهای جدیدی را به‌وجود آورده است. این تابوهای جدید از آبخورهای فکری و فرهنگی مبارزان انقلابی ریشه می‌گیرد. بنابراین نوعیت قدرت سیاسی و مذهبی به نوعیت تابوها شکل می‌دهد. مجموعه‌ی رفتارها و عوامل ممنوعه را تابو می‌گویند که در عدم ارتباط با آن هیچ شک و شبهه‌ای وجود ندارد. در واقع تابو امر ممنوعه‌ی گاه مقدسی است که نباید

Nimrokh Weekly

سال دوم • شماره ۶۵ • دوشنبه ۱۹ قوس ۱۳۹۷
Monday • December 26, 2018
Vol. 2 • No. 65

خواننده‌گان عزیز نیمرخ بدون جهت‌گیری خاص سیاسی مقالات و نوشته‌ها را از صاحب‌نظران منتشر می‌کند. صاحب امتیاز و مدیر مسوول: فاطمه روشنیان

سرمدبیر: ریحانه رها

گزارش‌گر: آمنه امید و حسین احمدی

صفحه‌آرا: اولیا عماد

زیر نظر هیئت تحریر

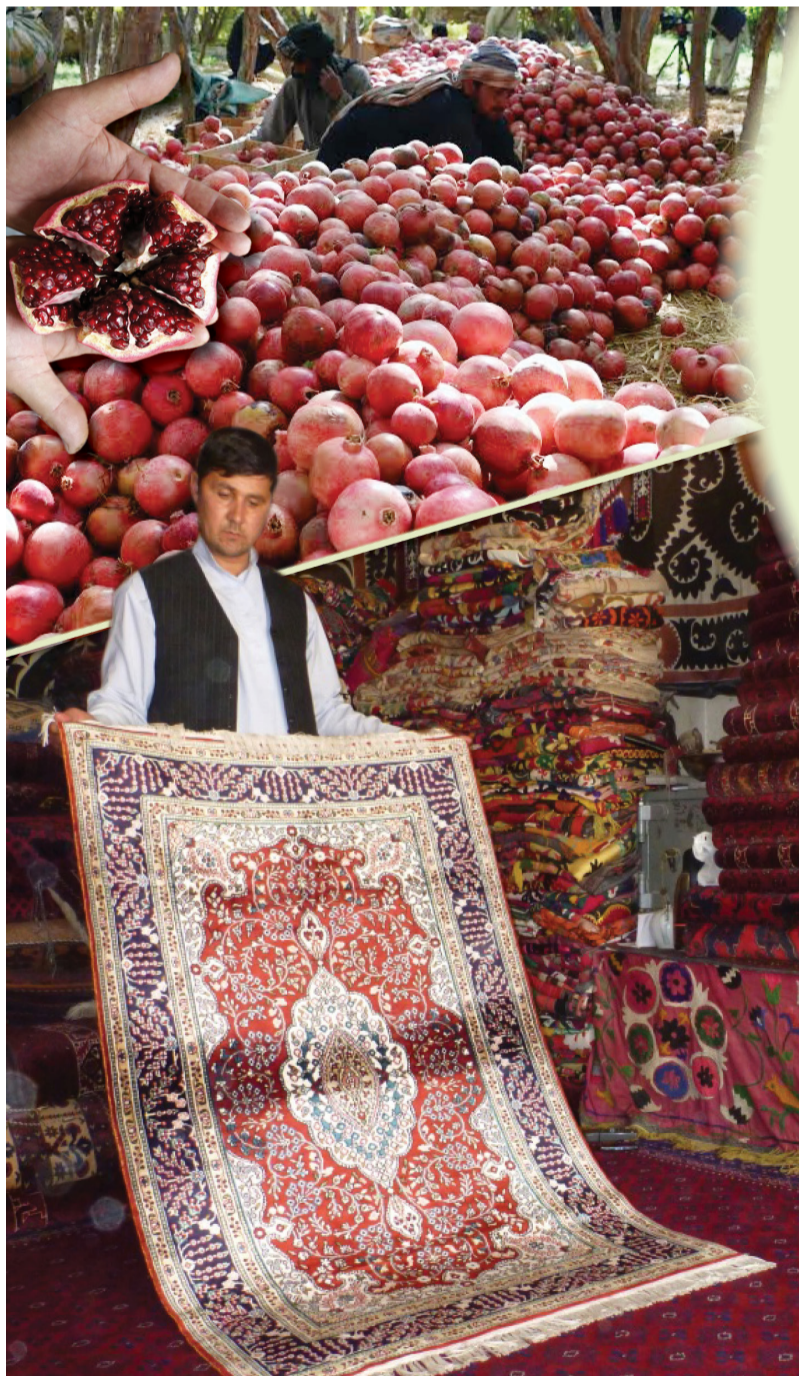
به جز روی کرد نیمرخ سایر نوشته‌ها مسوولیتش به دوش نویسنده‌گان می‌باشد.

هفته نامه نیمرخ در ویرایش مطالب دست باز دارد.

شماره تماس: ۰۷۹۸۸۹۸۸۹۴

آدرس الکترونیکی:

Nimrokhweekly7@gmail.com

مور ټول افغانان پوو!

ما همه افغان هستيم!

افغانان پر خپلو هغو لرغونو دودونو او کلتوري توپرونو ویاړي، چې دوی ته سوکالي وړ بخښي. دا زموږ د ټولو په ګټه ده چې د خپل هېواد د روښانه راتلونکې لپاره ګډ کار وکړو.

افغان ها به عنعنات غنی و تفاوت های فرهنگی که برای آنها آسایش می آورد، افتخار می کنند. برای همه ما خوب است که بخاطر آینده بهتر کشور ما در کنار هم کار کنیم.

